

prijel za držaje. Toda ta slabost je trajala le jedno trenotje. Zopet se je zravnal, odkril klobuk in po božno obrnil oči proti nebu. Potem se je nagnil čez držaje in zaklical:

— Peter Gutjerec! Semkaj!... Hitro!... Kmalu boste priča mojemu odkritju!

— Kaj je tacega, gospod admiral?

— Poglejte tjakaj? Kaj je?

— Svetloba, gospod admiral!

— To torej ni prazna domišljija, zmota vida! Roderigo de Segovija, Dijego de Arana, vsi pojdite semkaj, da boste videli, če se ne vidi svetloba.

Poklicani so hiteli na mostič, a ko so prišli na mostič, je svetloba izginila.

— Nobene dvombe ni, — zaklical je Kolumb, — da to svetlikanje ni družega, kakor premikanje luči na suhem in to je znamenje, da je zemlja obljudena. Posvečeno bodi ime Gospodovo!...

Do dveh potem ni bilo nobene premene. Nakrat se je zabliskalo na „Nini“, pokazal se je lahek dim, in zagrmel je strel v znamenje, da se jasno vidi zemlja. Mornar Roderigo Triana, doma iz Malinosa v pokrajini Sevilji je prvi zagledal pri lunini svetlobi peščeni holm, tekel k topu in zaklical z vso silo:

— Zemlja! Zemlja!

Za Kolumba je bil ta strel znamenje zmage njegove ideje in odločitev njegove osode. Napolnil je vso njegovo osebo z neobjasnjivi čuvstvi. Globoka tajnost morja, za učenjake nedosegljiva uganka je bila rešena, stal je pri zibeli novega sveta, iznajdenega v korist krščanstvu.

— Umrl bodem, stoletja bodo minola, a mene bodo pomnili — govoril je sam seboj. — Dne 12. okt. 1492. l. bode zaznamovan v letopisih vsega sveta! A kaj se razprostira pred mano: neobdelana puščava ali pa bogata dežela Cipango?...

Jutro je dalo odgovor na Kolumbovo vprašanje: pred njim je ležal otok, katerega je on imenoval San Salvador, kakor bi ga prinašal v žrtvo Odrešeniku sveta.

Kje je pa sedaj otok, katerega je imenoval Kolumb San Salvador in domačini pa Guanaham ali Guanahani? Sramotno moramo priznati, da ni več znan kraj, kjer so se srečali prebivalci Novega sveta z došleci iz Starega sveta. Verjetno je le to, da je Kolumbovo brodovje bilo zadelo na jednega ravnih koralnih otokov znanih pod imenom Bahamskih, a katerega teh otokov je Kolumb imenoval San Salvador, ni dognano, kajti Bahamskih otokov je 12 večjih in kacic 600 manjših. Primikajoč se k Antilskim otokom se vlečejo od otoka Hajiti do polotoka Floride. Nekateri so pokriti z zelenjem, a vsi so jako revni, kar se tiče rudnin in koristnih rastlin, v tem ko je Kolumb iskal v Novem svetu bogastva obstoječega iz zlata, dragocenih kamnov in dišav. Ker tega ondu ni bilo, ni čudno, da je San Salvador kmalu pozabljen in za-

puščen. Nezačuden zvezdoznanski znanja Kolumbova so tudi mnogo kriva, da ni natančnih podatkov, kje je bil San Salvador. Če tudi se je ob začetku vožnje mislilo napraviti točen zemljevid vožnje in vseh odkritij, a vendar se to ni zgodilo, vsled pomankanja specialnega znanja. To pomankanje znanja se posebno jasno vidi v določitvah zemljepisne širjave. Tako je Kolumb določil zemljepisno širjavo Kube s 42°, namesto 21°. Na zemljepisno širjavo San Salvadorja kakor jo je bil določil Kolumb, se torej tudi ni zanesti. Tudi drugi stari zemljevidi Zapadne Indije ne morejo dati nobenih točnih podatkov. Na njih se do XVII. stoletja ne nahaja niti ime Salvador. Sploh se Bahamski otoki, ki nimajo posebne vrednosti, jako površno zaznamovani na vseh zemljevidih.

Pozneje so popraševali domače prebivalstvo, da bi izvedeli, kje je bil San Salvador, a ta poizvedovanja niso imela uspeha, kajti v 150 letih je bilo vse domače prebivalstvo izumrlo. V 1525. letu so ti otoki, ki so bili dosti gosto naseljeni, bili že tako ob ljudi, da je častiti Peter de Celja zbral v vsem 11 ljudij domačinov in jih peljal na otok Hajiti, da jih reši odpeljave v robstvo.

Novejši preiskovalci, ki so si postavili za svoj nalogo, določiti, kje je San Salvador, začeli so natančno preiskavati smer Kolumbove vožnje. Razumljivo je pa, da pri tedanjem netočnem izračunanju in pomankljivem potnem zemljevidu ti poskusi niso privedli do zaželenega uspeha.

Smer vožnje Kolumbovega brodovja kaže na štiri otoke, ki se nahajajo od severozapada proti jugovzhodu v sledeči vrsti: Kat-Island, Vatling-Island, Mariguana in Turk-Island.

Slednji teh otokov ima svoje zagovornike imajoče ga za San Salvador. Irving in Humboldt imata za San Salvador Kat-Island, španski zgodovinar Munoz in Anglež Beher smatrata za San Salvador Batling-Island, Varnvagen, Mariguana in Navareta Turk-Island.

Za svoje mnenje vsi ti preiskovalci navajajo nekaj podatkov, a proti vsakemu mnenju je cela kopa ugovorov. Beherjevo mnenje velja še za najbolj veljavno mej zemljepisci in ima največ privržencev. Potem takem se mora za San Salvador priznati Valling-Island, ker njegova lega in obrisi v vseh ozirih se najbolj vjemajo s Kolumbovim potnim dnevnikom.

(Dalje sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Alarihov zakonik! Španska akademija znanosti je tedni izdala zakonik zapadnogotskega kralja Alariha, ko je v šestem stoletju vladal v Španiji in južni Franciji. Ta zakonik je potrdil leta 506. shod škofov in drugih veljakov v Airu. Od tega zakonika se je bil ohranil še samo jeden rokopis v katedrali v Leonu in ga je ondu našel pred nekaterimi leti avstrijski zgodovinar Beer. Ta listina je najstarša izmed dosedaj najdenih španskih listin. Akademija znanosti je preskrbela latinski prevod zakonika in ga je izdala v gotiščini in latinščini.